

המסלול להכשרת מורים לבית הספר העל-יסודי

ראש המסלול: ד"ר כרמית פוקס אברבנאל

שעות קבלה: ימי שלישי 16:30-18:30 בתאום מראש

טלפון: 09-7476335

דואר אלקטרוני: carmit68@gmail.com

מיקום: דקל 4/426

מינהל סטודנטים: גניה גראור

מיקום: דקל 425

טלפון: 09-7476266

דואר אלקטרוני: geniag@beitberl.ac.il

סגל המסלול: רונית אברמס, ד"ר אתי אופנהיים, ד"ר אביבית אקשוטי-שפיר, ד"ר רקפת ארליך-רון, רפאלה בביש, תמיר הופמן, ד"ר איחסאן חאג' יחיא, ד"ר משה טלסניק, אורלי טננבוים, רותי טסלר, ד"ר תמי ירון, אדוה לזרובסקי, ד"ר שלומית לנגבוים, ד"ר מוריה מור, שמואל מימון, ד"ר נתנאלה מלמד, ד"ר יצחק עזוז, אלה פאוסט, ד"ר אלון פאוקר, ד"ר כרמית פוקס-אברבנאל, ד"ר רותי פישר ב"ח, יהודית שולומוביץ, ד"ר לריסה שכמן, ד"ר אהובה שלר

המסלול העל-יסודי מכשיר מורים להוראה במקצועות הלימוד השונים לבית הספר העל-יסודי. לימודי ההכשרה במסלול העל-יסודי מתבססים על תפיסת ההוראה כפרופסיה המחייבת למידה לאורך כל הקריירה. ידע ההוראה ברובו סמוי מן העין ומצוי בסביבות למידה שונות. על כן המסלול מפעיל מערך שותפויות (PDS) עם בתי ספר על-יסודיים מהשורה הראשונה הפותחים את דלתותיהם בפני אנשי המסלול. ההכשרה להוראה מושתתת על שלושה יסודות שלובים זה בזה: פיתוח זהות אישית ערכית ומקצועית; חיבור בין ידע תיאורטי והתנסות בשדה; ושילוב מיומנויות המאה ה-21, הכוללות: למידה משמעותית, פיתוח חשיבה, יוזמות, פיתוח מודל פמ"ע (פדגוגיה מוטת עתיד) ופיתוח מודל ימ"ה (ידע, מיומנויות והרגלים).

ההכשרה נעשית בבתי ספר ייחודיים, בליווי מורים מאמנים ומדריכים פדגוגיים.

הסטודנטים משולבים בחיי בית הספר במישורים פורמליים ובלתי פורמליים, תוך מתן הזדמנויות לביטוי אישי, לעבודה בצוותים, למעורבות קהילתית ולשילוב ערכים בחיי בית הספר. הלימודים במסלול מתקיימים באמצעות למידה מתקשבת, למידה בקבוצות ולמידת חקר, תוך קיום דיאלוג מתמיד המעודד גישות ביקורתיות, דמוקרטיה והמוניסטיות.

מרכיבי תוכנית הלימודים במסלול (לתלמידי B.Ed.)

1. לימודי חינוך והוראה

תחום זה כולל לימודי תשתית עיוניים ויישומיים, הנחוצים כבסיס לעבודת החינוך וההוראה בכמה תחומים מרכזיים כגון מחשבות בחינוך, נפש והתפתחות האדם, תכנון וניהול ההוראה והלמידה, המורה כחוקר ועוד. לימודים אלה נלמדים במשותף עם תלמידי שאר המסלולים (הפירוט בטבלאות שלהלן).

בשנה א ילמדו הסטודנטים ב-**מרח"ב** = מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי. במסגרת מרח"ב יתקיימו לימודים מרוכזים בקהילת המסלול ובקהילת החינוך. לימודי המרח"ב עוסקים בסוגיות מרכזיות בקשר שבין חברה וחינוך ובבירור זהות מקצועית של הלומדים כאנשי חינוך. המרח"ב כולל התנסויות בדרכי למידה חדשניות, הרצאות, סדנאות, סיורים ופעילויות מגוונות. לימודי מרח"ב יתקיימו בימי ג בין 8:30-16:00 בשני הסמסטרים. שמות הקורסים הכלולים במרח"ב מפורטים בטבלת 'פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים במסלול' שלהלן.

2. דיסקטיקה והכשרה מעשית:

התנסות מודרכת בהוראה

במסגרת ההתנסות נמצאים הסטודנטים בבית הספר יום בשבוע (08:00-14:00) לאורך כל שנת הלימודים (החל משנת הלימודים השנייה). הם לומדים להכיר את בית הספר כמערכת מורכבת ומתנסים בהוראה בכיתות. פעילות הסטודנטים בבתי הספר נעשית במסגרת קבוצת עמיתים ובליווי ותמיכה מקצועיים של מדריך פדגוגי ומורה מאמן.

בשנת הלימודים תשפ"ב יתקיים שבוע ההתנסות המרוכז בין התאריכים 06-11.03.2022. **הסטודנטים מתבקשים להיערך על מנת לקחת חלק בשבוע זה, הנוכחות חובה!**

במסגרת ההתנסות הסטודנטים נוטלים חלק מדי שנה בכנס תוצרים של המסלול העל-יסודי. ציון עובר בקורסי ההתנסות המודרכת הוא 70.

3. לימודים דיסציפלינריים

ניתן ללמוד לתעודת הוראה בשני מקצועות מתוך רשימת החוגים שלהלן: מקרא ותרבות ישראל, ספרות עברית וכללית, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל וגיאוגרפיה, מדעי הסביבה וחקלאות, מתמטיקה, לשון עברית, אנגלית, מדעי החברה ואזרחות.

מומלץ ללמוד בשנים א-ב 8 קורסים דיסציפלינריים בכל שנה (בחוץ אחד) על מנת להגיע לשנה ג, שהיא שנת ההתנסות בהוראה דיסציפלינרית, עם ידע נרחב בתחום ההתמחות.

מידע מפורט על תוכניות הלימודים בחוגים ובחטיבות מופיע בפרק החוגים בידיעון. ראו עמ' **179**.

4. לימודי יסוד

לשון עברית להוראה, אנגלית

5. לימודי חובה

עזרה ראשונה, בטחון, בטיחות ושעת חרום וזהירות בדרכים, נגישות ואורח חיים בריא

* מעורבות סטודנטים בפעילות בקהילה

השתתפות בפרויקט 'מעורבות חברתית' תאפשר לסטודנט להמיר את הפעילות החברתית בקרדיט אקדמי. לפרטים ראו: 'דיקאן הסטודנטים', עמ' יא.

* התמחות בהוראה (סטאז') וחניכה מקצועית במסגרות החינוכיות

כל בוגר המסלול מחויב בשנת סטאז' על מנת לקבל רישיון הוראה ממשרד החינוך. לפרטים ראו: 'פורשים כנף', עמ' 225.

נתיבי הלימוד

מתכונת הלימודים במסלול העל-יסודי היא דו-חוגית. ניתן לבחור באחד

מנתיבי הלימוד הבאים (פירוט התוכניות בטבלאות שלהלן):

- נתיב על יסודי דו-חוגי: שני מקצועות הוראה בבית הספר העל-יסודי.
- נתיב על יסודי בשילוב חינוך מיוחד: חוג אחד של מקצוע ההוראה בבית הספר העל-יסודי, וחוג שני חינוך מיוחד (ללא תעודת הוראה בחינוך מיוחד).
- נתיב על-יסודי בשילוב אומנות: חוג אחד של מקצוע ההוראה בבית הספר העל-יסודי, וחוג שני בתוכנית להכשרת מורים לאומנות.

מבנה הלימודים:

א. נתיב על-יסודי דו-חוגי – נתיב א + נתיב ב

1	לימודי חינוך והוראה	16 ש"ש
2	זידקטיקה והכשרה מעשית	18 ש"ש
3	לימודים דיסציפלינריים	52 ש"ש (2X26)
4	לימודי יסוד	4 ש"ש
5	לימודי חובה (ללא קרדיט)	-
סה"כ		90 ש"ש

ב. נתיב על-יסודי בשילוב אומנות:

1	לימודי חינוך והוראה	15 ש"ש
2	דידקטיקה והכשרה מעשית	19 ש"ש
3	לימודים דיסציפלינריים	52 ש"ש
5	לימודי יסוד	5 ש"ש
6	לימודי חובה (ללא קרדיט)	
סה"כ		91 ש"ש

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש
1. לימודי חינוך והוראה						
א. מרח"ב - מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי						
לבחור בחינוך בחברה הישראלית	חובה במרח"ב	2				4
דמוקרטיה וצדק חברתי	חובה במרח"ב	1				
הומניזם ואכפתיות בחינוך	במרח"ב	1				
ב. נפש והתפתחות האדם						
פסיכולוגיה התפתחותית	קורס חובה	1				3
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	סדנה חובה		1			
1. סיכויים וסיכונים בגיל ההתבגרות 2. מתבגרים, זהות ומיניות	בחירה בקורס אחד	1				
ג. תכנון וניהול ההוראה והלמידה						
יסודות בתכנון ובהערכת הלמידה	קורס חובה		1			4
סדנה לניהול וחינוך כיתה	סדנה חובה			1		

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש
הוראה מכוונת לפרט	מודולה חובה			0.5		
למידה דיגיטלית במנות קטנות	מודולה חובה		0.5			
דרכים לקידום למידה משמעותית: 1. למידה דיאלוגית ושיתופית 2. למידה פעילה ובלתי פורמלית	בחירה בסדנה אחת		1			
ד. המורה כחוקר						
אוריינות מחקרית	חובה		1			
סמינריון חקר ההוראה	סמינריון חובה			2		
ה. שונות, שותפות ושוויון						
שונות בין לומדים בכיתה	קורס חובה			1		
סדנה יישומית בהוראה מותאמת: 1. לתלמידים עם לקויות למידה 2. למחוננים ולמצוינים	בחירה בסדנה אחת			0.5		
יחסי הורים-מורים	מודולה חובה			0.5		
2. דידקטיקה והכשרה מעשית						
מפגשי למידה מגוונים	חובה במרח"ב		2			18
התנסות בהוראת המקצוע			6	6		
מתודיקה של הוראת המקצוע			2	2		
3. לימודים דיסציפלינריים						
52						
5. לימודי יסוד						
4						
עברית בהוראה			2			

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש
אנגלית (עד רמת פטור)			2			
6. לימודי חובה (ללא קרדיט)						
הדרכה בספרייה		v				
עזרה ראשונה				v		
בטחון, בטיחות ושעת חרום				v		
זהירות בדרכים, נגישות ואורח חיים בריא				v		
סה"כ						90

הערות:

* סטודנטים **בתוכנית המצוינים** הלומדים לתעודת הוראה **בשני מקצועות**, ילמדו את הקורס מעשה ההוראה-למידה עם ההתנסות בהיקף 2 ש"ש בסמסטר א בשנה א. נוסף לכך עליהם להשתתף בשבוע עבודה מעשית.

סטודנטים **בתוכנית המצוינים** הלומדים לתעודת הוראה **במקצוע אחד**, ילמדו קורס זה עם ההתנסות בשנה ב. נוסף לכך עליהם להשתתף בשבוע עבודה מעשית בסמסטר א.

** **קורס דידיקטיקה של הוראת המקצוע** מתקיים בסוף יום ההתנסות. **מיקום הקורס ייקבע על ידי המדריכה הפדגוגית.**

התנסות בלימודי ארץ ישראל כוללת הדרכת טיול שנתי הכולל לינה, וכן יום שישי. חלק מימי ההתנסות מתקיימים עד שעות הערב בשל סיורים.

*** כל סטודנט מתבקש **ללמוד בשנים א ו-ב 8 ש"ש לפחות** של קורסים דיסציפלינריים **בכל שנה (בחוג אחד)**.

חובה **לצבור 16 נקודות בהתמחות** על מנת להגיע לשנה ג (שנת הוראה בבית הספר) עם מספיק ידע דיסציפלינרי המאפשר הוראה בחטיבה העל-יסודית.

תוכנית לימודי אומנות עיוניים במבנה דו-חוגי במסלול העל-יסודי וחוג דיסציפלינרי נוסף*

שנת לימוד/תחום לימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
1. לימודי דיסציפלינה: חוג ללימודי אומנות עיוניים					
מבואות חובה (8 ש"ש)					
מבוא לאומנות ימי הביניים	1				
מבוא לאומנות הרנסנס האיטלקי	1				
מבוא לאומנות מודרנית	1				
מבוא לאומנות המאה ה-20	1				
מבוא לאומנות ישראלית	1				
תחנות יסוד בתרבות המערב	1				
מושגי יסוד באומנות + תרגיל	2				
מבואות בחירה (1 ש"ש) מתוך:					
מבוא לאדריכלות	1				
מבוא לאומנות האסלאם					
מבוא לאומנות קלאסית					
ביקור מודרך בתערוכות	3				
סוגיות באומנות עכשווית + תרגיל		1			
פרוסמינריון		1			
סדנאות קריאה/כתיבה		1	1		
קורסי בחירה		2	2	2	
סמינריון (2 ש"ש) מתוך:		2			
קולוקוויים מחלקתי		2			
סה"כ חוג ללימודי אומנות עיונית	12	5	5	4	26
סה"כ חוג נוסף					26
סה"כ לימודי דיסציפלינה					52

שנת לימוד/תחום לימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
2. לימודי חינוך והכשרה להוראה					
מבוא לפילוסופיה של החינוך לאומנות	1				
גישות בחינוך לאומנות		1			
יסודות החינוך החזותי - אוריינות חזותית		2			
שונות כאתגר חינוכי			1		
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
אוריינות מחקרית	1				
חיים משותפים: החברה הישראלית כחברה מרובת תרבויות קידום חברה משותפת הזהות הערבית והחברה הישראלית	1				
סדנה יישומית בהוראה מותאמת: לתלמידים עם לקויות למידה למחוננים ולמצוינים לקידום נוער בסיכון			0.5		
יחסי הורים-מורים			0.5		
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
סוגיות פסיכו-דידקטיות: זהות ומיניות בגיל ההתבגרות התנהגויות סיכון: הפרעות אכילה, סמים ואלכוהול	0.5				
הוראה מכוונת לפרט			0.5		
תיאוריות למידה		0.5			
סמינריון חקר הוראת המקצוע (אומנות או מקצוע החוג מהפקולטה לחינוך)			2	2 או	

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שנת לימוד/תחום לימוד
			0.5		הוראה מאתגרת חשיבה: מוח ולמידה קשיבות (מיינדפולנס) הוראה לשם הבנה חשיבה יצירתית ויזמית
			0.5		למידה דיגיטלית במנות קטנות
		1			סדנה לניהול ולחינוך כיתה
					דידקטיקה והכשרה מעשית
			2		מעשה ההוראה-למידה והיכרות עם מסגרות
	2				דידקטיקה של הוראת המקצוע (חוג שני)
			1		מבוא להוראת אומנות עיונית
		2			דידקטיקה של הוראת אומנות עיונית
	6				התנסות מודרכת בהוראה (חוג שני)
		4			התנסות מודרכת בהוראת אומנות עיונית
	2				אומנות - מחקר וכתביה
19					סה"כ לימודי הכשרה להוראה

ס"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שנת לימוד/תחום לימוד
					3. לימודי יסוד והעשרה
		1 או	1		לימודי השואה והחברה הישראלית חינוך לקיימות
				2	עברית בהוראה
				2	אנגלית (עד רמת פטור)
					הדרכה בספרייה
		v			עזרה ראשונה
		v			בטחון, בטיחות ושעת חרום
		v			זהירות בדרכים, נגישות ואורח חיים בריא
91					ס"כ